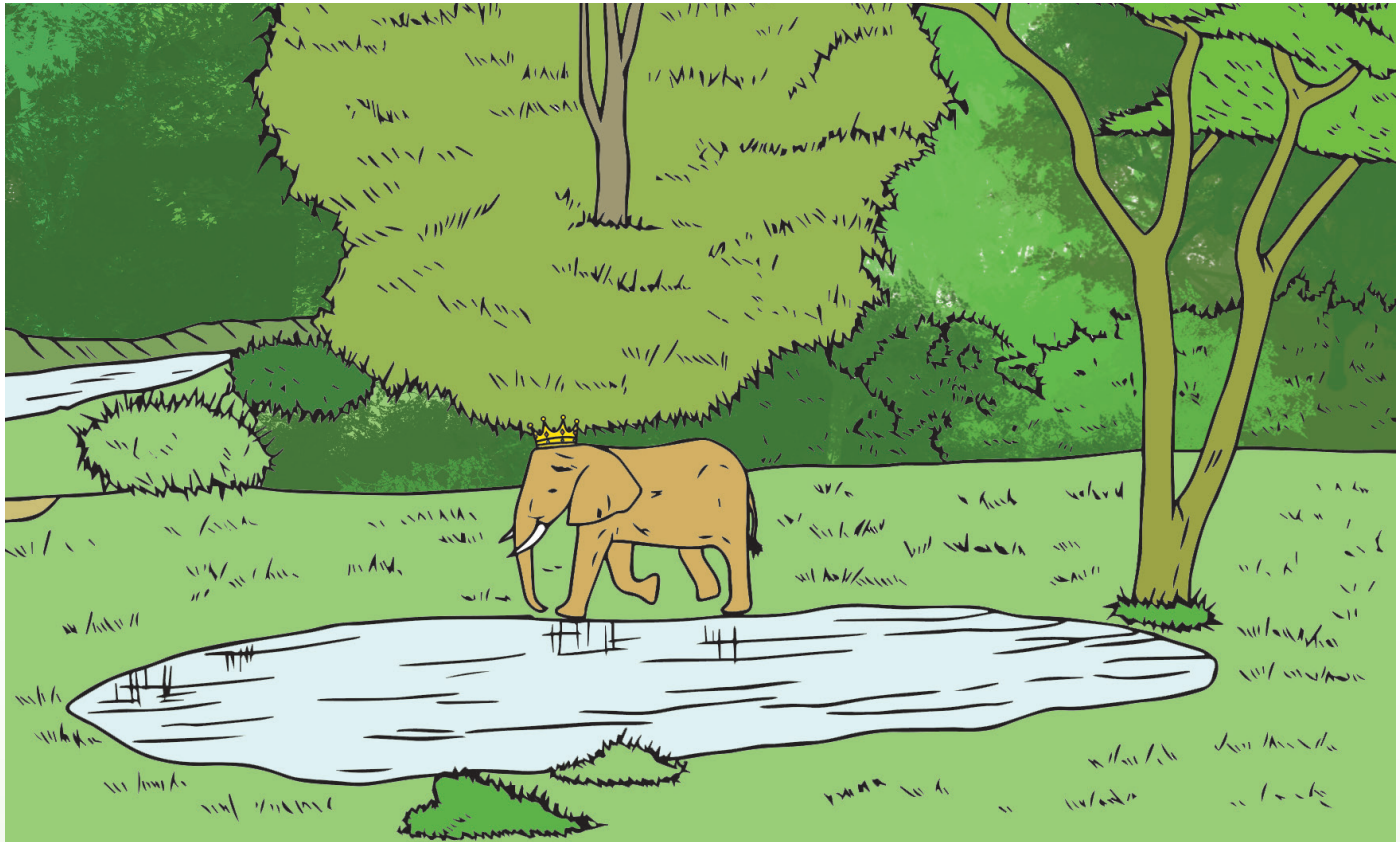

Rĩmwe tene mũno nyamũ ciothe ciatũraga hamwe. Ciatũraga ikenanĩire mũtitũ-inĩ. O nyamũ yarutaga wĩra wayo ĩtakũnegena.

Nĩ kwarĩ na irio cia kũigana nyamũ ciothe. Nyamũ nĩ ciarĩ na kĩrĩa gĩothe ciabataraga. Mũtitũ nago nĩwacigitagĩra wega. Gũtirĩ thũ ĩngĩakinyire harĩa ciakaraga. Ciatũraga na thayũ. Njogu nĩwe warĩ Mũthamaki wacio.

Mwena-inĩ ũmwe wa mūtītũ nĩ kwarĩ na karũũĩ. Waikaikũrũka kuuma karũũĩ-inĩ nĩ harĩ na karia. O mũthenya Mũthamaki Njogu nĩathiũrũrũkaga mūtītũ. Athiũrũrũkaga kũrora ũrĩa nyamũ ciaikaraga. Endaga kuona ũrĩa ciarutuga wĩra wacio. Nĩciaigaga mūtītũ wĩ mũtheru mũno.

Rĩmwe na rĩmwe Mũthamaki Njogu nĩakuuaga nyamũ imwe na mũgongo. Ningĩ nĩ athondekaga tũcĩra tũrĩa twageragwo nĩ nyamũ. Nyamũ ciothe nĩciendete Mũthamaki Njogu. Aarĩ Mũthamaki mwega. Nĩciamũinagĩra nyĩmbo cia kũmũtũgĩria ciona akĩhĩtũka:

Mũthamaki Njogu twendete, we wĩ mũnene ma

Mũthamaki Njogu twendete, we wĩ mwega ma!

Mũthia-inĩ ũrĩa ũngĩ wa mūtītũ nĩ harĩ na mūciĩ. Mūciĩ ũcio waarĩ na nyũmba thaka mũno. Waarĩ mūciĩ mūirigĩre wega mũno. Mũgũnda-inĩ nĩ gwakūrītio mĩmera mĩingĩ itiganĩte. Mūciĩ ũcio warĩ wa Mũndũ.

Mũndũ aikaraga gwake mūciĩ na bamĩrĩ yake. Mũndũ no we mariganĩtie na nyamũ mūtītũ-inĩ. Nyamũ nyingĩ nĩ cioĩ mũndũ. Nĩmathekaga nĩ ũndũ wa ũrĩa Mũndũ na andũ a bamĩrĩ yake mathiaga na magūrũ meerĩ.

Onake Mũndũ nĩ oĩ nyamũ imwe. Nĩonaga nyamũ imwe akiuma gwake mūciĩ. Atahaga maaĩ karũũĩ-inĩ. Mũndũ ningĩ nĩacemanagia na nyamũ ingĩ agĩtua matunda ma mūtītũ.

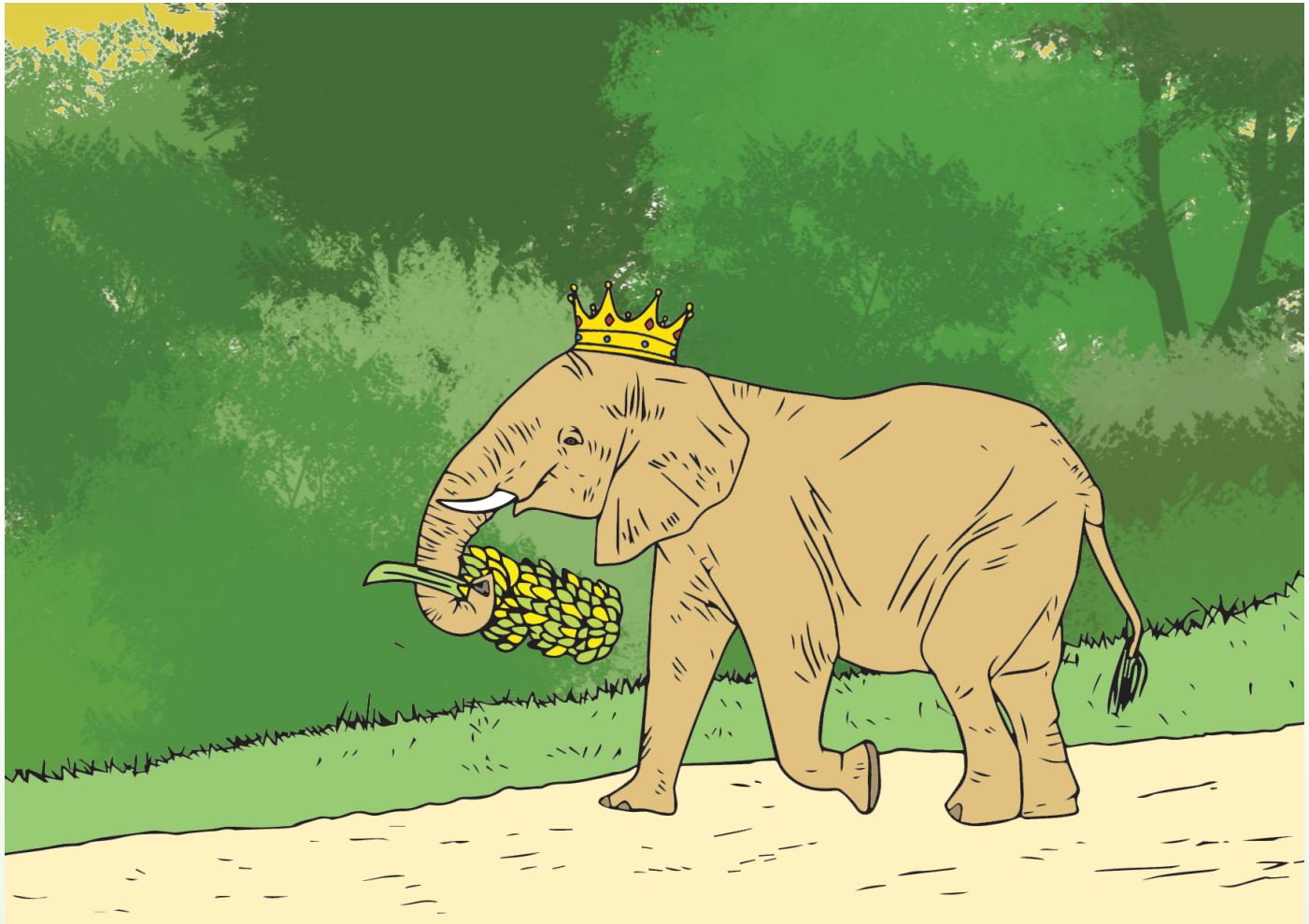

Karũũĩ kau kaarĩ na maaĩ mega mũno. Ningĩ hakuhi na karũũĩ haarĩ na nyeki nduru. Nyeki iyo yatũũraga i nduru mahinda mothe. Ona rĩrĩa riũa rĩara biũ, nyeki ya handũ hau ndĩomaga. Nyamũ nyingĩ nĩ ciendete gũkoma hau.

Njogu na bamĩrĩ yake nĩmendete gũtubĩra karũũĩ-inĩ. Nĩmendete gũthakĩra maaĩ-inĩ mena mũtooro. Kwĩ hĩndĩ mathakagĩra karia-inĩ kuuma rũciinĩ nginya hwaĩ-inĩ.

Njogu marĩ na ũrata mũnene mũno na Mũndũ. Nĩkĩo Mũthamaki Njogu amwĩtĩkĩrĩtie gũikara hakuhi na mũtitũ. Mũthamaki Njogu angĩacereire Mũndũ, nĩaheagwo marigũ meeru ma gacukari.

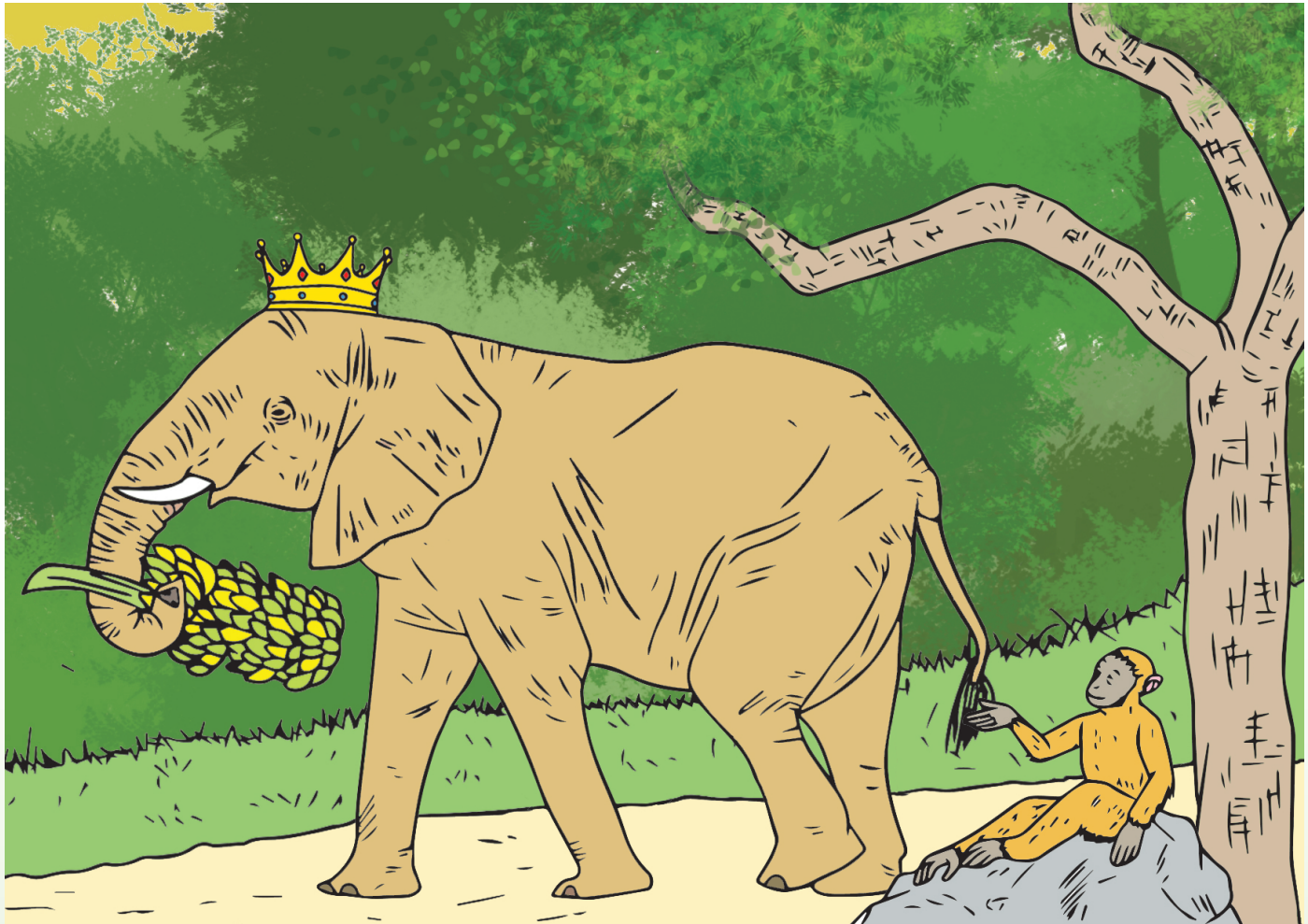

Mũthenya ũmwe Mũthamaki Njogu nĩ aceereire Mũndũ. Mũndũ nĩakenire mũno nĩ gũceererwo nĩ Mũthamaki Njogu. Nĩ aheire Mũthamaki Njogu marigũ meeru arĩe. Hwaĩ-inĩ nĩamũheire marigũ mangĩ maingĩ atwarĩre tũcaũ twake. Mũthamaki Njogu nĩ akenire mũno.

Nyamũ nĩ ciamakire mũno kuona Mũthamaki Njogu akiuma kwa Mũndũ mũciĩ. Gũtirĩ nyamũ ãngĩoririe Mũthamaki ũhoro ũkonie iceera rĩake.

Tũcaũ twa Njogu onatuo nĩtwakeneire marigũ meeru mũno. Nĩtwahoire ithe marigũ mangĩ. Ndaarĩ namo matigarĩte. Marigũ matiakũraga mũtitũ. Tũcaũ nĩ twarĩrire ũtukũ mũgima. Nyina, na nĩwe mũtumia wa Mũthamaki, nĩathĩnĩkire ngoro mũno.

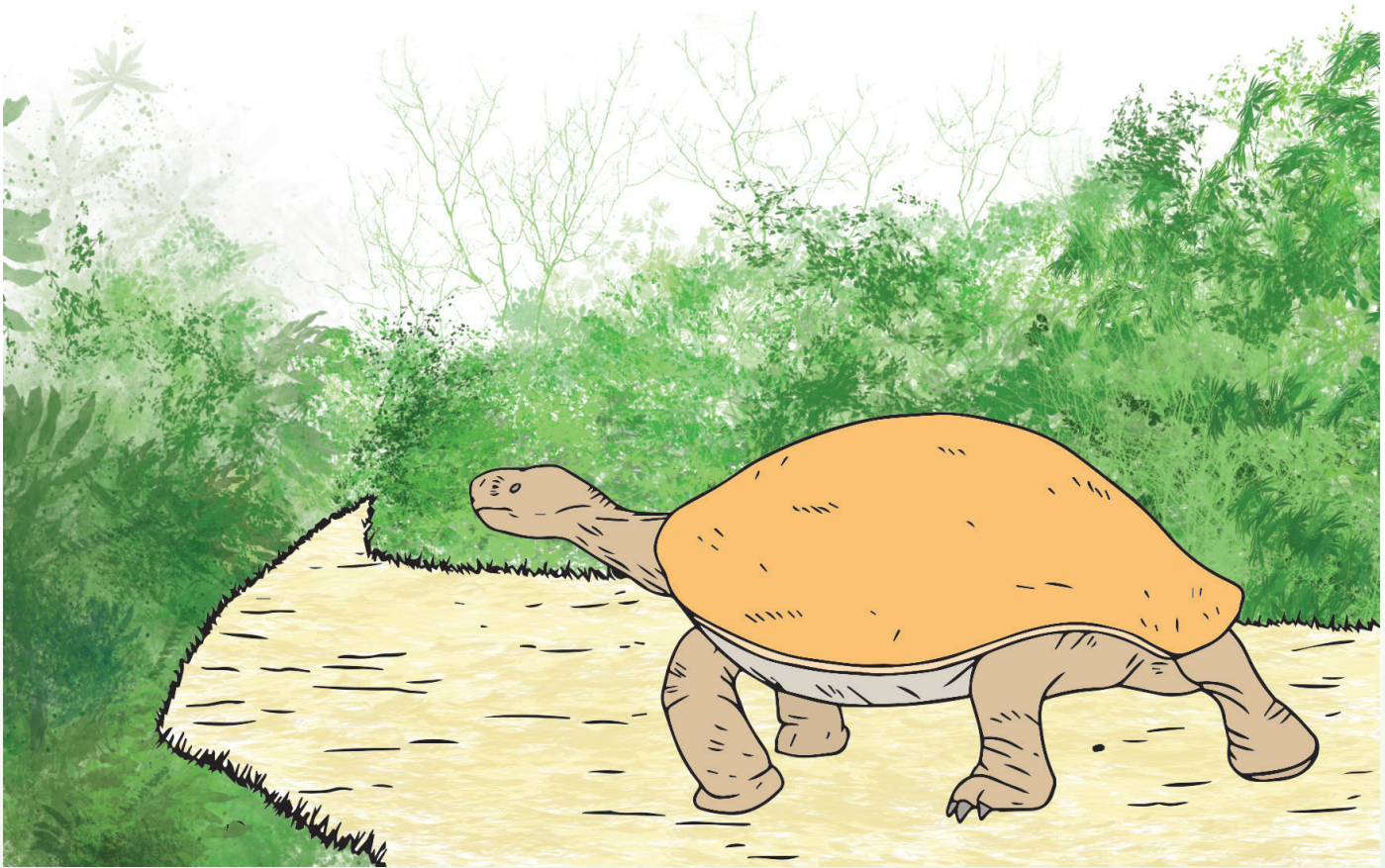

Rūciinĩ gwakĩa Njogu nĩ onire Nūgū ĩkĩhītũka. Hĩndĩ ĩyo Nūgū ndĩatūruga mĩtĩ-igūrũ.

Mũthamaki nĩ athire Nūgū, “Thiĩ kwa Mũndũ na ũmwĩre akũhe marigũ meeru he tũcaũ twakwa.” Nūgū nĩ yakirire gwa kahinda. Yacokire ĩgĩthiĩ hakuhĩ na Mũthamaki Njogu.

Yakinya hakuhĩ nĩ yamũhehereirie, “Mũndũ nĩ njũhĩga. Agũkũhe marigũ no mũthia-inĩ nĩ agūtūtunya mūtītũ witũ.” Njogu nĩ arakarire mũno. Nĩagarūrũkire o rĩmwe na akĩgũtha Nūgū ihati. Nūgū nĩyaikirio igūrũ rĩa mūtĩ warĩ hakuhĩ. Kuuma mũthenya ũcio Nūgū ĩkĩambĩrĩria gũikara mĩtĩ igūrũ.

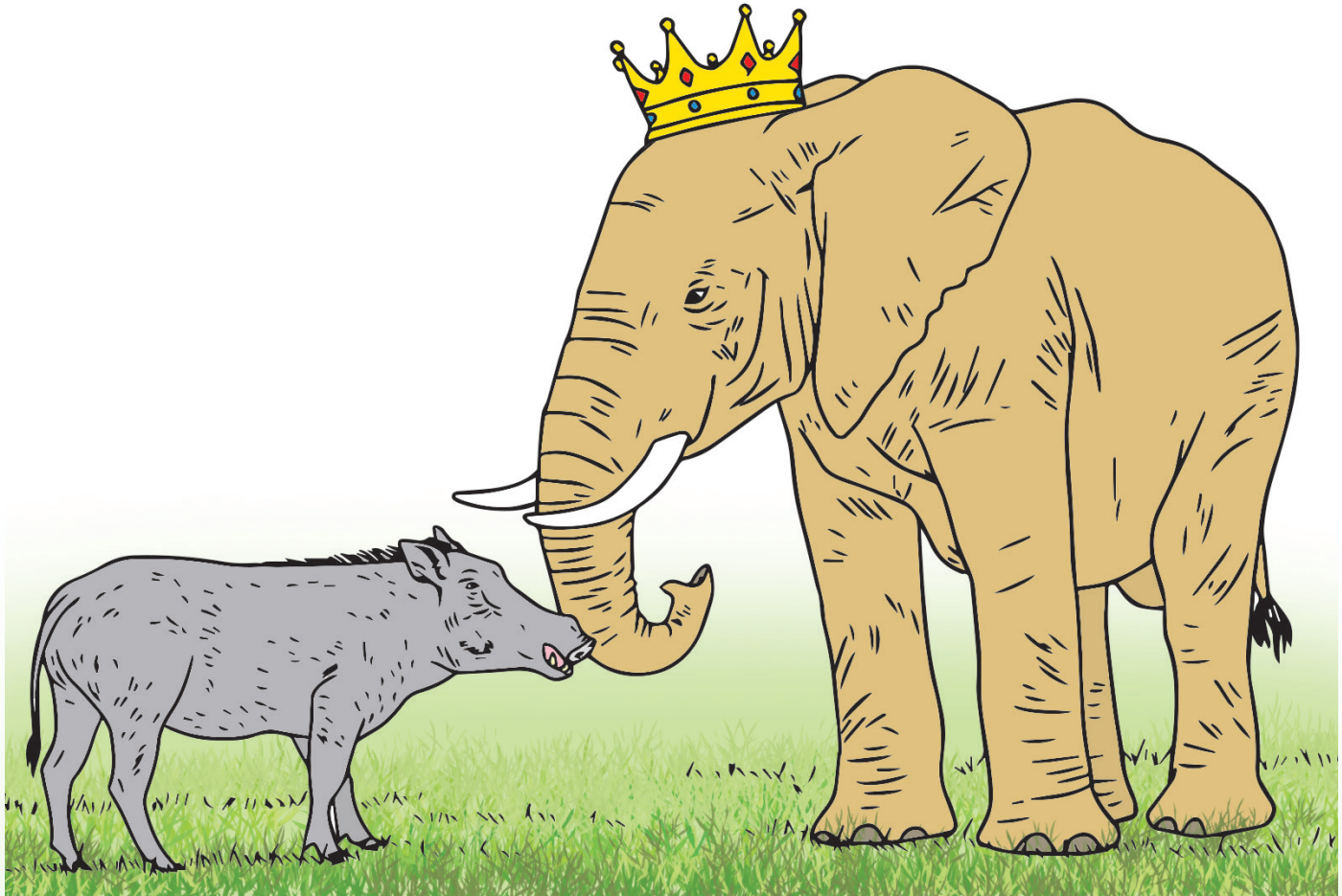

Thutha ũcio Mũthamaki Njogu nĩ etire Nguru. Nguru yaarĩ njĩhokeku mũno. Hĩndĩ iyo Nguru yaarĩ na rũũa rũnyoroku ta rwa nguũ.

Mũthamaki Njogu nĩ athire Nguru, “Thiĩ kwa Mũndũ na ũmwĩre akũhe marigũ meeru he tũcaũ twakwa.” Nguru nĩ yakirire gwa kahinda. Nĩyetigagĩra ũrĩa Mũthamaki akũmĩka yamwĩra ma. Nĩ yacokire ĩkĩaria na mũgambo warĩ na kĩeha.

Īkiuga, “Mũndũ nĩ mũkoroku mũno. Nĩ agũkũhe marigũ no mũthia-inĩ nĩ agūtūtunya mūtītũ witũ.” Njogu nĩ arakarire mũno. Nĩ arangĩrĩrie Nguru thĩ na mathirĩ maingĩ. Nguru yahonire thuutha wa ihinda iraya mũno. Rĩrĩa yahonire mũgongo wayo nĩ womĩte mũno. Nĩ wacokire ũgĩkaracũka mũno na nĩguo ũtũũraga nginya ũmũthĩ.

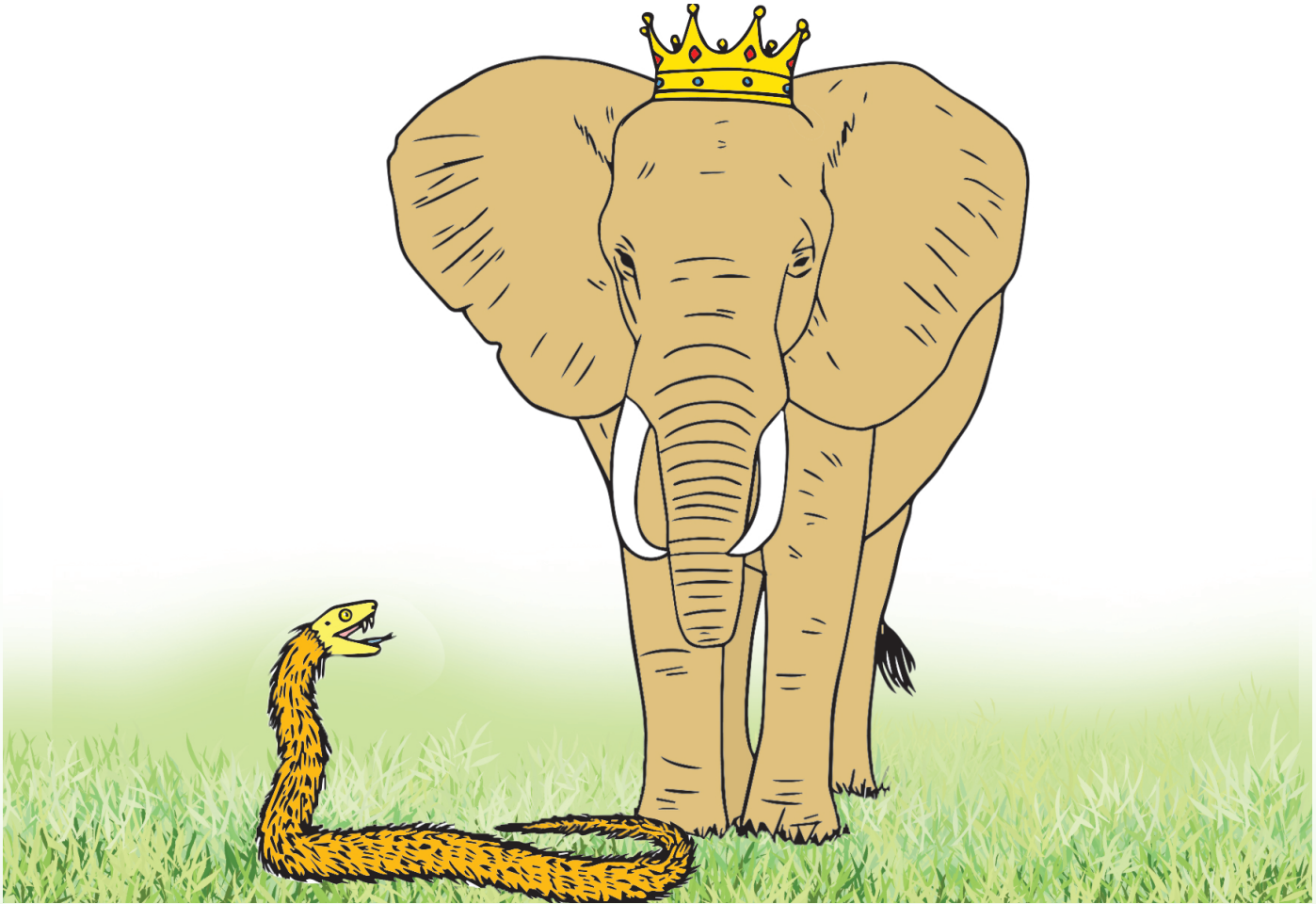

Mũthamaki Njogu nĩ etire Ngĩrĩ. Nĩyo yaarĩ nyamũ ĩrĩa njathĩki biũ gwĩ ciothe. Hingo ĩyo, Ngĩrĩ yarĩ na thĩya njega itarĩ na magego maumĩru.

Mũthamaki nĩ aathire Ngĩrĩ, “Thiĩ kwĩ Mũndũ na ũmwĩre akũhe tũrigũ twĩru he tũcaũ twakwa.” Ngĩrĩ nĩ yakirire gwa kahinda. Nĩyacokire ĩgĩthiĩ gũtũ-inĩ kwa Mũthamaki na ĩkĩmũheherera.

Yamwĩrire, “Mũndũ ndangĩhokeka. Tene tene mũno Mũndũ aarĩ na mũgũnda mũthaka wa matunda ta ũyũ. Wetagwo Mũgũnda wa Endeni. Nĩakararie Mũmwathi na akĩingatwo kuuma mũgũnda-inĩ ũcio. Rĩu arenda kuoya mũtitũ witũ.” Njogu nĩ arakarire mũno. Nĩ ahiũririe mĩguongo yake kwĩ Ngĩrĩ. Nĩ aringire Ngĩrĩ thĩya-inĩ na mĩthiya ya mĩguongo. Ũndũ ũyũ nĩ watũmire magego mamwe ma Ngĩrĩ macomoke nja ya kanua na matũraga ũguo nginya ũmũthĩ.

Hwaĩ-inĩ nĩ wakinyire na gũgĩtuka. Mũthamaki eciririe ũtukũ mũgima. Ndahotire kuona toro. Kwaroka gũkĩa rūciinĩ kĩroko tene nĩ etire Nyoka gĩkaro-inĩ gĩake. Hĩndĩ iyo nyoka yarĩ na guoya ngothi-inĩ yayo.

Mũthamaki nĩ aathire Nyoka, “Thiĩ kwĩ Mũndũ na ũmwĩre akũhe tũrigũ twĩru he tũcaũ twakwa.” Nyoka nĩ yamakire yaigua ũguo. Nĩyethũire guoya-inĩ na mūtwe wayo. Nyoka nĩyoĩ Mũndũ wega mũno. Nĩyacokire ikĩaria.

“Nĩ twatũraga na Mũndũ. Nĩndamũhenirie. Akoragwo andakarĩire mũno. Anyona no kũhũra akũhũra mūtwe aũmondange. Agũcoka oke kũgĩra mĩguongo yaku. Nĩagũtũtunya mūtītũ ũyũ witũ.” Uhoru ũyũ nĩ warakaririe Njogu mũno. Nĩarangĩrĩirie mūtwe wa Nyoka thiĩ na kũgũrũ gwake kũnene. Nyoka nĩ yageririe mũno gwĩteithũra. Yahihinyirwo ũũ atĩ guoya wayo wothe nĩwaumire. Yatigirwo na rūũa rūnyoroku rūrĩa itũraga naruo nginya ũmũthĩ ũyũ.

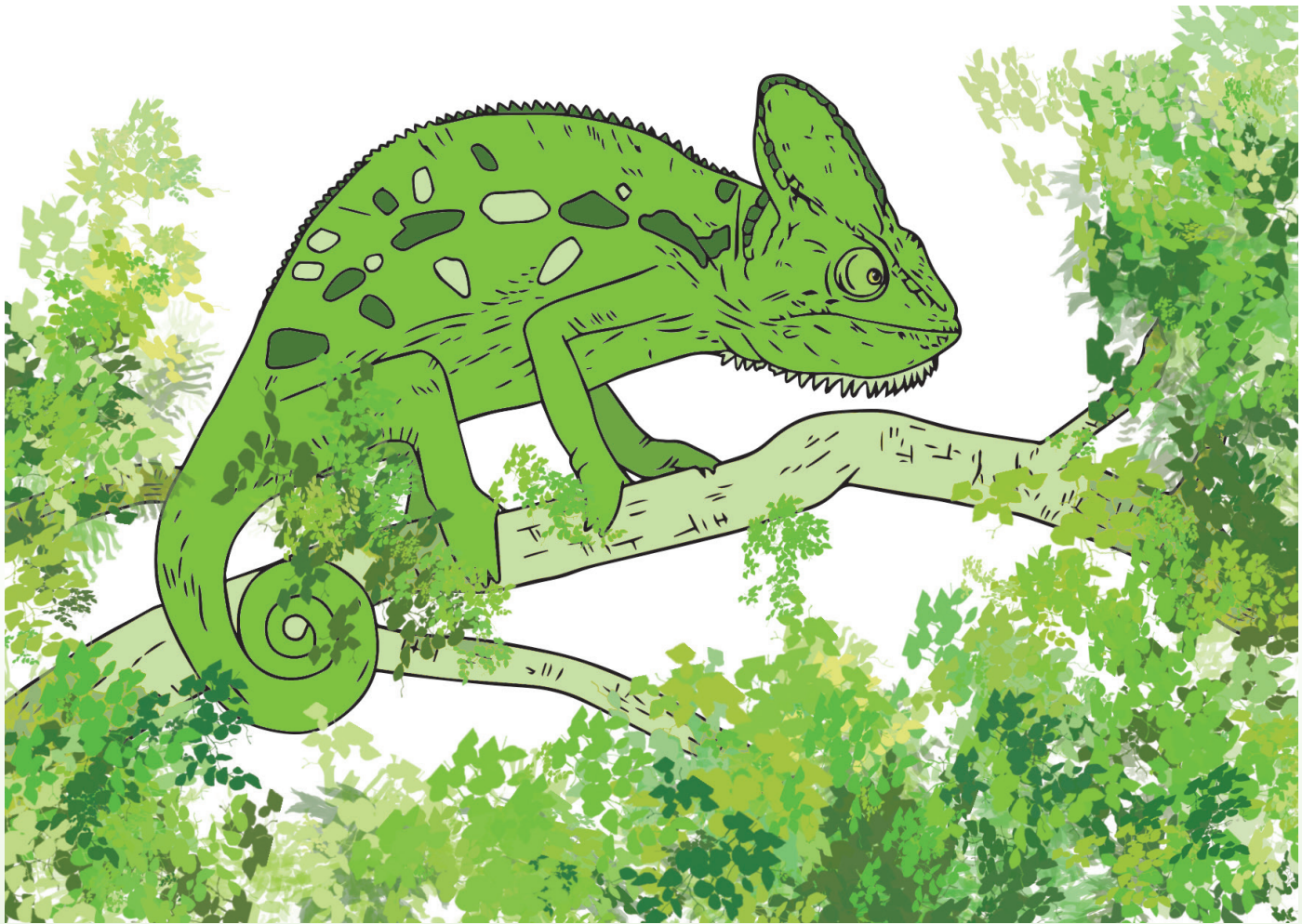

Nyamũ ciothe nĩciaguĩte ũrĩa Mũthamaki ekire Nũgũ. Nicioĩ atĩ Nũgũ yaikaraga mĩtĩ-igũrũ. Nĩcionire ũrĩa Njogu yekire Nguru. Nĩ ciamenyaga atĩ Nguru nĩyagĩte mwĩrĩ mũmũ na mũkaragacũku.

Nyamũ ciothe nĩciaguĩte ũrĩa Mũthamaki ekire Ngĩrĩ. Nĩciamenyaga atĩ rĩu Ngĩrĩ ĩna magego macomoku. Nĩcionire ũrĩa Njogu yekire Nyoka. Nĩciamenyaga atĩ rĩu ikoragwo na rũũa rũnyoroku. Nĩ ciamenyaga atĩ rĩu no nginya nyoka ĩĩkarage ĩkĩũnũkaga rũũa.

Nyamũ icio nĩ ciacemanirie na hitho. Itiamenyithirie Njogu ũhoru wa mũcemanio. Itiendaga Mũthamaki amenye mũbango wacio. Ciatongoretio nĩ Mũrũthi. Nyamũ ciothe nĩcietĩkanĩirie atĩ Mũthamaki eta nyamũ ĩngĩ, ciothe imiame thutha.

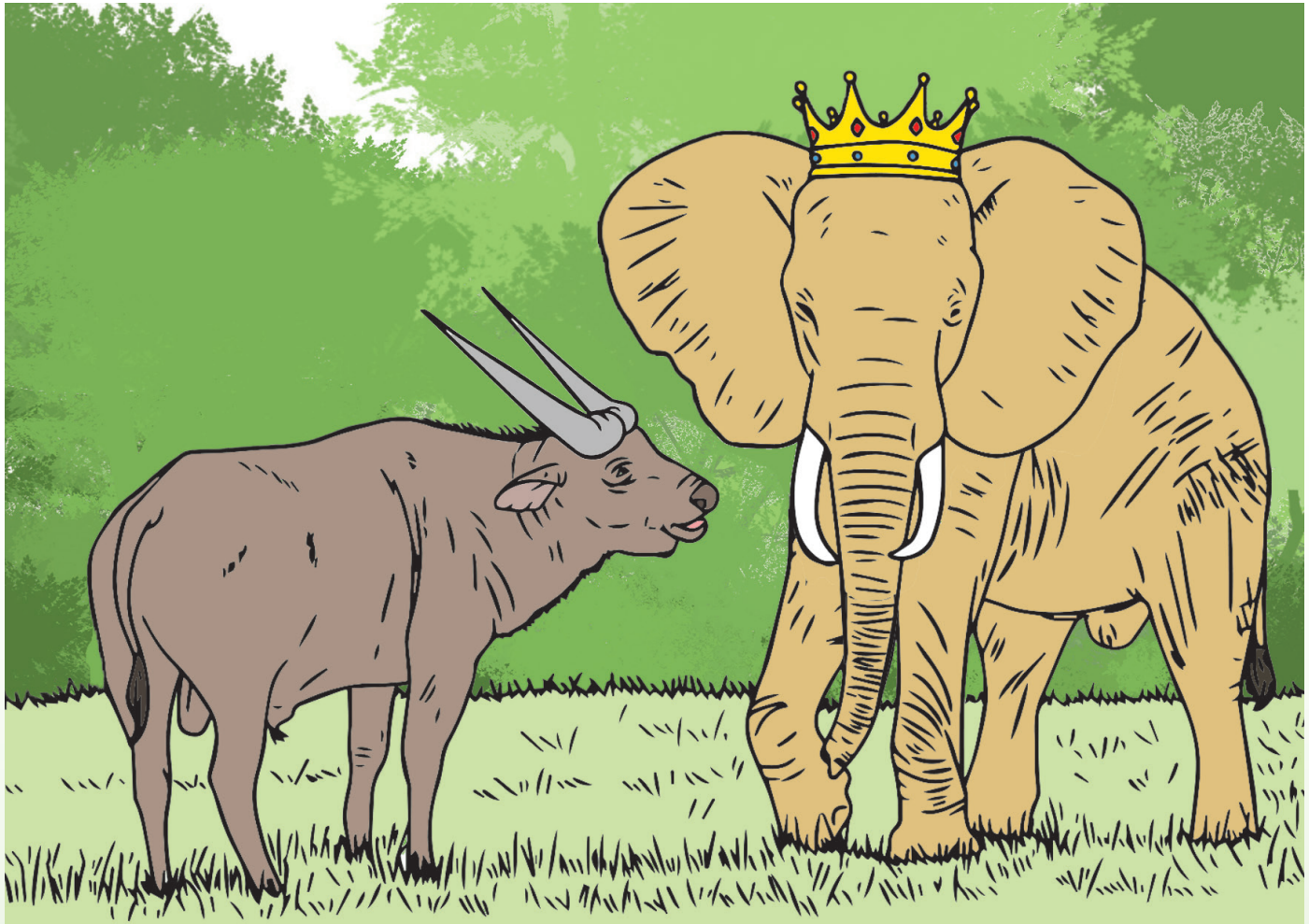

Mūbango warĩ atĩ cĩhithe gĩthaka-inĩ cione ũrĩa Njogu egwĩka. Nĩciamenyaga atĩ Mũthamaki Njogu no agwĩta nyamũ ĩngĩ. Gũtirĩ nyamũ yendaga gũthĩ hakuhĩ na Mũthamaki kũigua ũrĩa ekuuga.

Kĩĩmbu nĩkĩambararirie rūrĩmĩ gĩkiuga, “Nĩ nĩ ndĩthĩ o hakuhĩ o ũrĩa kũngĩhoteka.” Kĩĩmbu nĩgĩetĩkĩrire kwĩgarũra rangi kĩhanane na mathangũ ma mĩtĩ nĩguo kĩhithe wega. Mũthamaki Njogu ndamenyire mūbango ũrĩa nyamũ ciarĩ nago.

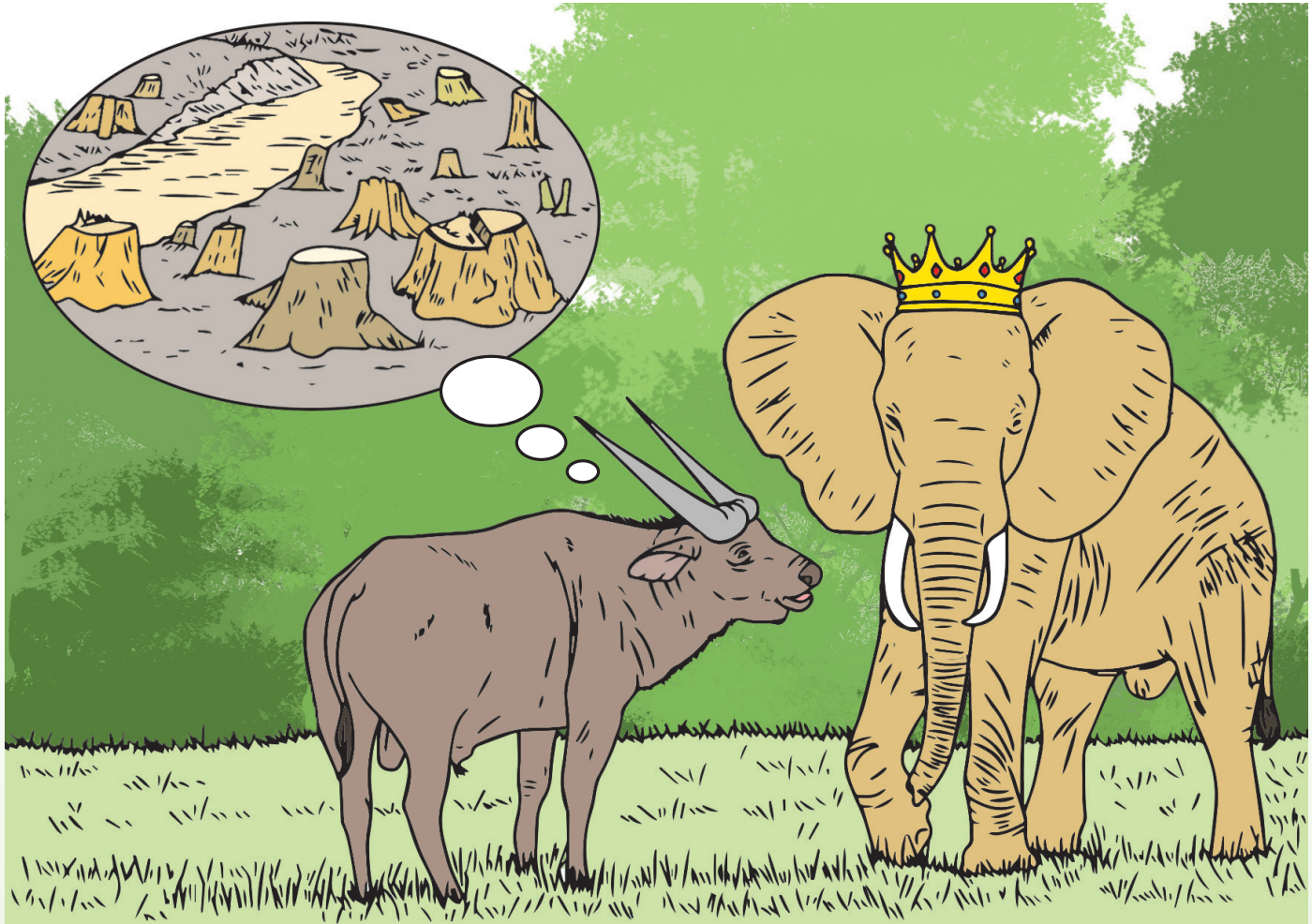

Mũthenya ũrĩa warũmĩrĩire Mũthamaki nĩ etire Mbogo. Yaaĩ
ĩmwe ya arangĩri aĩa ehokeku. Yarangagĩra kĩhingo gĩa
kũingĩra kwa Mũthamaki. Hĩndĩ ĩyo hĩa ciayo ciahana ota cia
ng'ombe. Kwarĩ hinya gũkũrana mbogo kuuma kwĩ ng'ombe.

Mbogo yaĩ mũrangĩri ũrĩ ũrũme. Yathire ihenya kuuma
kĩhingo-inĩ kũigua ũrĩa Mũthamaki Njogu endaga ĩke.

Rĩrĩa Mbogo yakinyire Mũthamaki nĩ amĩathire, “Thĩĩ kwĩ
Mũndũ na ũmwĩre akũhe tũrigũ twĩru he tũcaũ twakwa.”
Mbogo nĩ yakirire gwa kahinda.

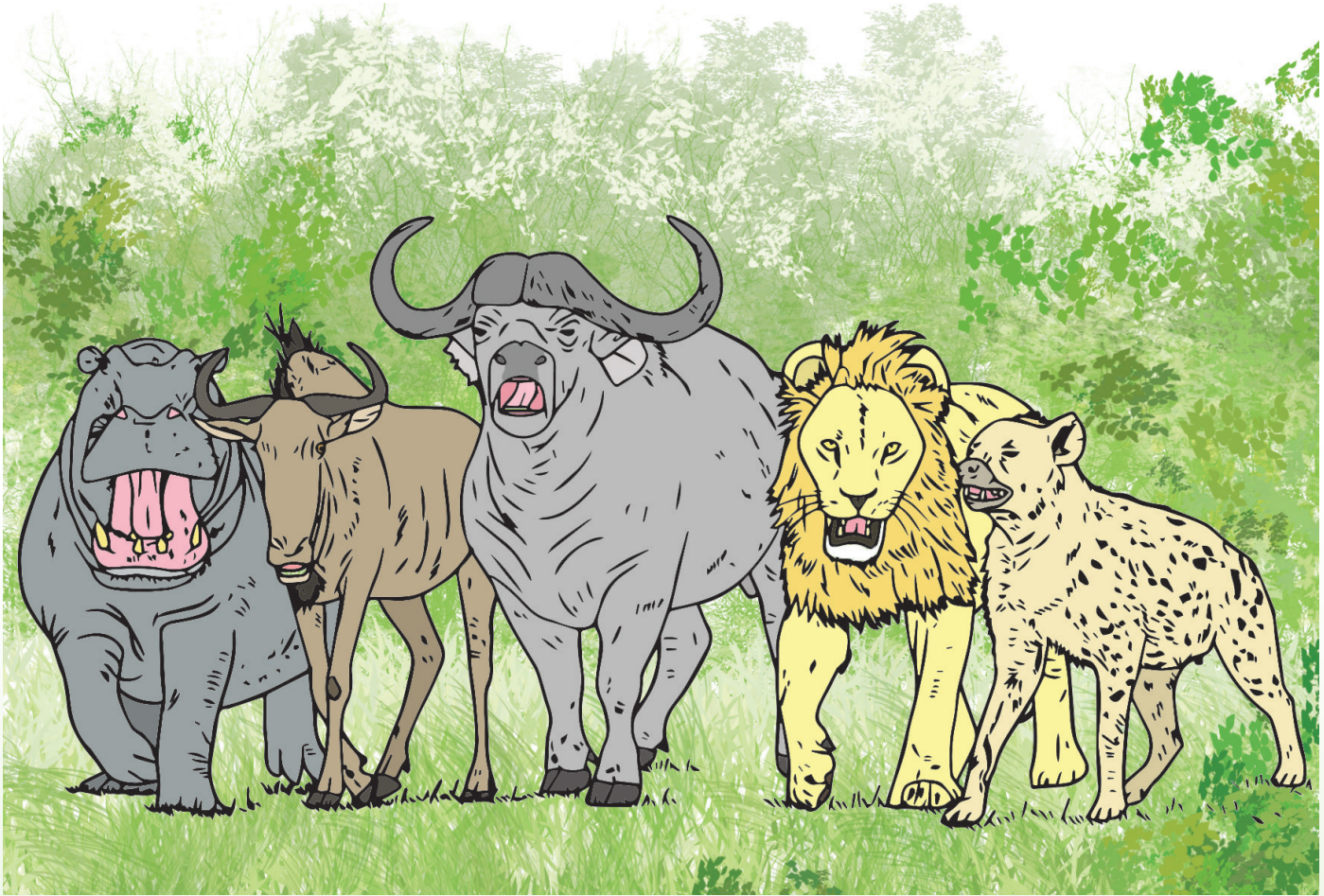

Nīyacokire ĩkiuga, “Mũthamaki wakwa, hĩndĩ ciothe haicĩte mũringoti-inĩ igũrũ nĩ nyonaga Mũndũ agĩtũrorereria. Endaga gũtũtua ngombo ciake. Tarora ũrĩa ekĩte Ng’ombe. Nĩ endaga gũka kũgĩra hĩa cia Munyi.”

“Nĩakuoya mũtitũ ũyũ na nĩguo mũcĩĩ witũ. Nĩ agũtema mĩtĩ nĩguo agĩe na mbaũ cia gwaka nyũmba ciake. Nĩegũtema mĩtĩ agĩe makara. Nĩegũtema mĩtĩ nĩguo one ngũ. Thutha ũcio agũtua gũkũ mũgũnda wake arĩme na ahande mĩmera ya irio ciake.” Mbogo ĩkĩongerera.

Ũhoro ũyũ onaguo nĩwarakaririe Njogu. Nĩ aringire Mbogo mũtwe na mĩguongo yayo. Iringa rĩu nĩrĩatũmire hĩa cia mbogo igonyoke na irore mĩena. Nginyagia ũmũthĩ hĩa cia mbogo ikoragwo cĩĩ ng’onyoku. Mbogo nĩ yorire ĩgĩthĩĩ mũtitũ. Ndĩacokire kũrangĩra Mũthamaki rĩngĩ.

Kĩĩmbu nĩ kĩaiguire mĩario yothe. Kĩehithĩte ithangũ-inĩ rĩarĩ
igũrũ rĩa Njogu. Nĩ gĩathire gĩkĩra nyamũ iria ingĩ ũrĩa wothe
gũkũhanaga. Thutha wa kahinda nyamũ ciothe ikiumĩra kuuma
kũrĩa ciehithĩte. Ciatongoretio nĩ Mũrũthi. Ciainaga ta ũũ:

Ciaigana nĩ ciaigana Njogu!

Nĩtũraiguire ũrĩa ũrekire Nũgũ,

Rĩu ĩraikara mĩtĩ-igũrũ.

Nĩtũraiguire ũrĩa ũrekire Nguru,

Rĩu ĩna mũgongo ũmĩte ta ihiga.

Nĩtũraiguire ũrĩa ũrekire Ngĩrĩ,

Rĩu ĩna magego macomoku.

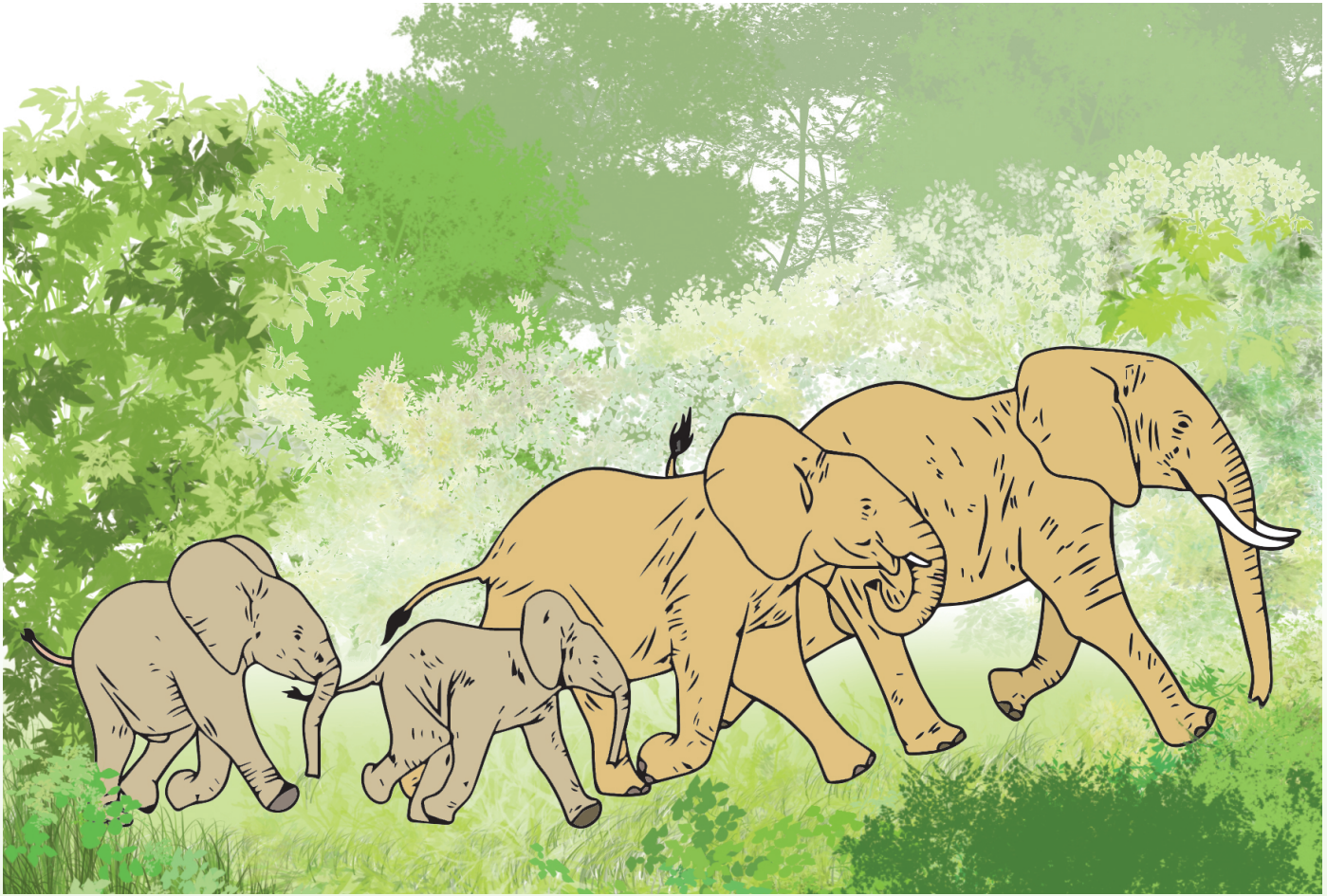
Nĩtũraiguire ũrĩa ũrekire Nyoka,

Rĩu ĩna rũũa rũnyoroku.

Nĩtũraiguire ũrĩa ũrekire Nguru,

Na rĩu Mbogo iitũ! Ciaigana nĩ ciaigana!

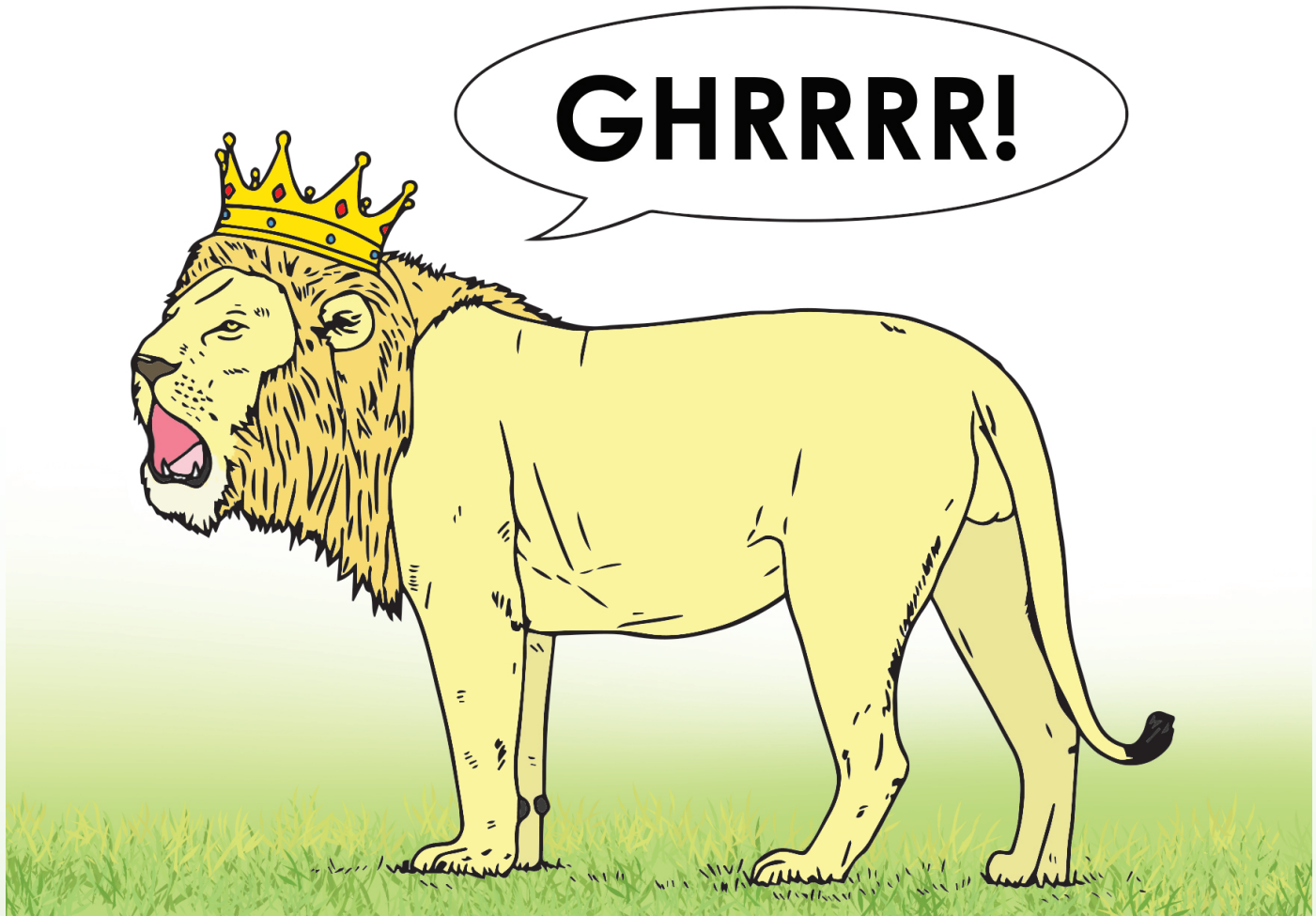

Mũthamaki Njogu nĩ amakirio mũno nĩ inegene rĩu.
Ndamenyaga inegene rĩaumaga kũ. Nĩaririkanire ũrĩa Nũgũ
yamwĩrĩte. Nĩaririkanire ũrĩa Nguru na Ngĩrĩ ciamwĩrĩte.
Nĩaririkanire ũrĩa Nyoka yamwĩrĩte.

Nĩaririkanire ũrĩa Mbogo yarĩ yamwĩra! Agĩciria atĩ Mũndũ
nĩ oka kũgĩra mĩguongo yake. Nĩ amenyire maũndũ ti mega.
Agĩta njaũ ciake na nyina wacio.

Nĩ ciorire na ihenya inene o ũrĩa cingĩahotire. Nĩciorire
cikĩingĩra mũtitũ ũrĩa mũriku.

Nyamũ ciothe nĩciakũngũĩire mũno. Nũgũ nĩyakenire! Nguru onayo taguo. Ngĩrĩ nĩ yakenire! Ona Nyoka no yakenire. Mbogo nayo yarĩ ngenũ. Nyamũ ciothe itiendaga Njogu atuĩke Mũthamaki wao rĩngĩ.

Nyamũ nĩ ciacemanirie rĩngĩ. Ciothe na kayũ kamwe nĩciathurire Mũrũthi atuĩke Mũthamaki wao! Nginyagia ũmũthĩ Mũrũthi nĩwe Mũthamaki wa nyamũ cia gĩthaka.

